

Դուք երթալը լրացրե՛նք ան Նամբուս
ձախըլ ամեն մէկ Թիւին Համար Չի
գարա է :

Լրացոյտ ղերարերաւ Նամակ կամ ար
եւ իջէ գրուի ինն, խնայարին ողոր
ուղոր. եւ ասոնց ճամբուն ձար-
քը խրդոյն ղեայ է :

ՀԱՆՐԱՊԵՏԱՆՆԵՐ ԱԶԳԱՅԻՆ ԲԱՆԿԱՆԻՐԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

ԲԱՆԱԲԱԿԱՆ

ՀԱՅՏԱՆԴՆՈՒԴՈՒԹՅԱՆ 22 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ

Երեւելան խնդիրը նոր քաղաքիս
մը ըրաւ Սէփաթորօն ինչպովը : Ուս-
տիոյ աշրուծիւնն Սեւ ծովու մէջ ունե-
ցած առաւելագոյն զօրութիւնը բնաջինջ
եղաւ :

Այդպիսով որչինչպէս ամենեւեւ յայտնի է, իր ահաւոր ամբուլթիւնն իրով, եւ իր ծոցին մէջ պահած զարհուրելի նաւատորմիդով մշտնջենաւոր սպառնալիք մըն էր Օսմանեան տէրութեան անկախութեանը. այն սպառնալիքն էր զհուլթիւն Մատուծոյ պապականք դաշնակից տէրութեանց դիւցազնական ջանքից շնորհիւ: Ուստիոյ տէրութիւնը շարունակ յայտարարութիւն կրնէր Օսմանեան տէրութեան անկախութիւնը յարգելու, բայց Սեւ ծովու մէջ դիզած հակադիւրս գորութիւնը՝ իր յայտարարութեան անկեղծ չըլլալուն անժխտելի վկայ մըն էր: Սաան զեւ, Ուստիա իր Սեւ ծովու եղբրքները պահպանելու համար այնչափ մեծ գորութեան պէտք չուներ. յայտնի է որ այն ահեղ սպառնալիքութիւնը նպատակի մը համար ստորադաս ած էր: Եւ ինչ էր այն նպատակը, եւ թէ ոչ աշխարհի խաղաղութիւնը վրդովել, ազգաց անկախութիւնն ու ազատութիւնը բառնալ, մարդկային յառաջդիմութիւնը խափանել, աղիտութիւնը, կուրութիւնը եւ դերութիւնը ամեն տեղ թագաւորեցնել, ինչպէս որ Ուստիոյ մէջ թագաւորեցուցած է:

Բայց, Նախախնամութիւնը մարդկային ազգը այս ազէտներէն ազատելու անօրէնութիւն րործ է եղեր :

Ուստիոյ կեղծաւոր յայտարարու-
թիւնները, իր աշխարհային փառասէր
խորհուրդները յառաջ տանելու համար
քրիստոնէական հաւատքը պատրուակիմ
ըրաժ ըլլալը ամենագէտ Արարչին
յայտնի էին. եւ որովհետեւ Աստուած
արդարութիւն կը սիրէ, Ուստիոյ կեղծա-
ւորութիւնն ու անիրաւութիւնը պատժե-
լու համար՝ դաշնակից աէրութեանց զէն-
քերը յաճողութեամբ պատկեց. քանզի
սուանց Աստուծոյ կամացն ու յատուկ
պաշտպանութեանը յաղթութիւն չկրնար
ըլլայ, եւ ամէն յաճողութիւն Աստուծոյ է:

Այս մեծ եւ երեւելի անցքը յայտ-
նի վրայութիւն մըն է, որ աշխարհի աշ-
դաց եւ մասնաւորապէս Արեւելքի հա-
մար խառար ազիտութեան, բարբարո-
սութեան ու գերութեան ժամանակը լը-
նացած, լուսաւորութեան, քաղաքակր-
թութեան եւ ազատութեան դարը հա-
սած է։ Առաւիժ՝ ինչպէս արդէն ըսինք,
կտրուածիւնը, ազիտութիւնը եւ գերու-

Թիւերը յաղթող ընկել կուզէ. արեւմուտեան տէրութիւններն ընդհակառակն լուսաւորութիւնը, ազատութիւնը եւ քաղաքակրթութիւնը թափառեցնել կուզեն: Աւստրո-որդի կործանումը, ցուց, որ արեւմտեան տէրութեանց դիւաւարութիւնները բարի ու անկեղծ են, եւ՝ խախնամութիւնն ալ անոնց հետ է:

Եւրոպական լրագիւնները Ափաւ-
թորօլի առնրվելուն հետեւանքներուն
վրայ երկար խորհրդածուծիւններ կընեն :

Ի՞նչ պիտի ընեն դաշնակից տէրու թիւնները . Ի՞նչ պիտի ընէ Ռուսիա : Գաշնակիցները պատերազմը պիտի շարունակեն թէ Ռուսիոյ տէրութեան Սեւ ծովը մէջ ունեցած զօրութիւնը ջնջելն իբաւական պիտի համարին : Ռուսերը Անվանթոքօյն հիւսիսային մասը պիտի պաշտպանեն թէ Գըրընը բոլորովն պիտի պարպեն :

Գերմանական լրագրիչներուն խօսքին նայելով, Ռուսիա Գրքերմը պարպելու զիտաւորութիւն չունի, այլ որչափ ժամանակ որ ուժը բաւէ, հոն պիտի կենայ եւ պատերազմի։ Միւս կողմանէ՝ Գաղղիոյ ու Մեղղիոյ լրագրիչներն ալ Աէվաթորքօլն առնըվելը պատերազմին բուն սկիզբը կը համարին, եւ կ'ըսեն, թէ դաշնակից տէրութիւնները ոչ միայն Գրքերմը բոլորովն ռուսաց ձեռքէն անձնելու պիտի աշխտայն, այլ եւ զա՛յիկաւ ամբողջ նոստ՝ ձեւէն ետեւ՝ պատերազմին ասպարէզը ուսիջ տեղ պիտի փոխադրեն։

Մենքնայի Վառլեթ Խնդեհե լրաց
լին հետեւեալ խօսքերը՝ պատերազմին
ապագայ ընթացքին վրայ եղած կարծիք-
ներուն ամենէն հաւանականը կրնան հա-
մարվի :

Իսնչ տիրաի բնայ Սէվաթի որբի անկման հետեւանը: Անկումը լիւննը, որովհետեւ, որ- շաի որ դեռ այս տարիը զրաժ ժամանակիս քա- ղաքին հիւսիսային մասը ուստայ ձեռքն է, դաշ- նակիցին բռնն պայծառ յաշտուր թիւններովն այս ուստային որչին (զաղաթի բոյն) աւերումը կա- տարաբաժ տրչի հաւաթով:

Այս բնդունվելն ետեւ, պէտք կը լայ հար-
ցընել, թէ յաղթողները՝ այսուհետեւ ալ չորե-
քաւիսաւորս թիւանց պայմանները եւ անոնց տրո-
ված մեխանիզմները նոր գեապրահաօտութեանց
հիմ պիտի ճանաչան, եւ թէ զոս սխառ գաշ-
նադրու թիւներովը կը ծովայն օրով թիւը սահ-
մանաւորելու յանձնաւոր պիտի ըլլայ: Այս կընդ-
րոյս վրայ մեր կարծիքը չիօտիկցաւ, ոչ Վիեն-
նայի գեապրահաօտութեանց ժամանակը, եւ ոչ
Գլըքսմի մէջ գաշնախիցներուն գարծ գեշ վնձակի-
մէջ երեւոյած ատերն, և Հիմա ալ՝ որ գաշնախից-
ներուն փառաւոր քաջակողմը Սէպտեմբրօկ պա-
րիսպներուն վրայ կըձած անիւն, մեր կարծիքը ան-
փոփոխ է և իձս որ միջին Նշքրօպի սէրու թիւն-
ները եւ մասնաւորապէս Աւտրիա՝ անկից ետքնի-
սլ չէզըբ կենալ ուղէ, կը կարծենք որ Ռաշքից
հետ պատերազմը ուրիշ կէտերու վրայ պիտի չա-
րունակէ հաւատարմատուութեանը: Աւտրիայ
Գաղղիսի եւ Մշգըիդ մէջ կատարելա համա-
ձայնութիւն կայ Ռաշքից ըրայիք առաջարկու

[illegible]

Անվտանգություն վստահ կոչիւր ըննադաշն պէս :
պատերազմը Տարիս աւելի պիտի մեծայն լաւ
բողայի մէջ թէ որ Բաւարիոյ քաղաքակառնու
թիւնն ու ազդ ու կիցւածքը իտարող չափը լաւ
Ըլ լաւ պայպիտի խնդրի մը : որ էրկու տարիս ի մէք
այդպիսի փառ կը պատճառէ լաւ բողայի :

Թայտ ու Տեղ-լուսիրենքն ալ սու-
սաց զօրքերուն այս միջոցին Պարսմի մէջ
ունեցած Վիրքին ձախարգութիւնը կը
հասկըցնեն : Ըհաւաստի Թայտին խօս-
քերը :

Ուսումը այնպիսի որոշայթի մը մէջ բըւանշոված են, որ միայն Զօնկաթի ճամբուն ու Քէւրէքթի ննդուցէն կրնան ազատել, թէ որ այս կողմէն ալ իրենց ճամբուն չկտորելի: Տարակից չկայ, որ ուսումնը այս ամէն պարագաներուն վրայ յառաջուց մտածած են: Կորչաբոթ իշխանին պատերազմի յատուկագիծը երկար ժամանակէ ՚ի վերջ որոշոված էր. այս պատճառաւ եւ ուսմաց զօրքերուն սովորական պատերազմի դրովթեանը ինչպէս նաեւ իրենց ներքայ վիճակին վրէշին անորիճան դժուարութեանը նայելով, իրականաց ուսնինք մտածելու, թէ Կորչաբոթ իշխանը բոլորովին եւ անմիջապէս քաշելու որոշում կ'ընէ: Առանց Սէփասթորօլ տէր ըլլալու, մասնաւոր երբայ Սէփասթորօլ նաւա Տանդիտուր զաշխակից բորայ ձեռքէ անցնելով անոցը զործորութեան կարիւրս եղած է, ուսմբուն Վրքերի մէջ կենալը ունայն եւ անօգուտ ձեռնարկութիւն մըն է, եւ վտանգը մեծապէս կ'աւելնայ ասով, որ բոլոր զաշխակից զօրքերը իրենց ձեռքին տակը եղած անթիւ փոխադրութեան միջոցներովը կրնան չուտով եւ կատարուող աշխատութեանը Վրքերի ձովը վերադաժուր եղած ամէն կողմերը Տանիւլ:

Վաշնակից զորապետները՝ իրենց պաշարման յայտույթներ այս ամեն հետեւանքներուն միտք գրած բլալու են, եւ ժամանակն եկած է սկսելու բռն պատերազմը, որուն նախաշարիչն է Ահիսաթօբիլ ատերիկը:

Նշին լրագիրն ուրիշ յօդուածի մը
մէջ Աէվաթմոբօլն հիւսիսային ստիու-
թիւններուն այն աստիճան հօր անա-
ռիկ ու վտանգաւոր չըլլալը հաստատե-
լով՝ կը հերքէ անգղիացի սպայի մը կար-
ծիրը, որ լրած է թէ դաշնակիցները քա-
ղաքին տկար եւ գէշ կողմէն յարձախու-
նելով, անհնար է իրենց քաղաքն առ-
նելուն հօրը հոն հաստատ կենալ քա-
նի որ հիւսիսային ամրոցները ռուսաց
ձեռքն րլան :

Հիստորիայի ամբոյնեւրան կրտսեր թիւ եւ քաղաքին վրայ ուղղովն, 1000-1500 եւրոստ Հեռուստրութիւն ունի, որ մեր տասն ամիսէ ՚ի վեր Սէվասթոպոլսի դէմ տաւայ մեծ աղբաւորութեան արծակած կրկնակի կրկնակի Հեռուստրութիւնը սկսէ եւ Սէվասթոպոլս մեծ նաւահանգիստին լայնութիւնը իր իրիտս նեղ կարմիրը 800 եւրոսն է դուրս ցշլած ու մարտկոյնեւրով զշլած Հըրտանդանեւրան մեջ տեւերը. բայց բարձուշնեւրան վրայ երած ամբոյնեւրը՝ որ քաղաքին վրայ կը նստի, գտնի մէկ մըն ու կէս Հեռուստրութիւն ունի ։

Առանբը հարաւային կողման հետ հաղոր-
դակցելու միջոցները ջնջած բլաւով, դաշնակից
բանակին մէկ ժողովր բաժինը բաւական է լրացուցի-

պահպանելու, եւ ուստայ յարկած ամուկ մարտա-
կոյններուն ամենն ալ աւրբիւած չլլարով, հարկի
եղած ասէնր բաւական պաշտպանութիւն կրնան
մատակարարել այնչափ հեռաւոր կրակի մը դէմ:

Սարգիսն ուղևորը ուրիշ կերպով կը գիտեն իրենց վեճակը: Պերժնեպեան լը-
րագիրներուն եւ Պարթևն եկած նա-
մակներուն խօսքին նայելով, Վորշաքո՛՛՛
իշխանը մինչեւ վերջը Պարթը պաշտպա-
նելու գիտաւորութիւն ունի:

Արփի թէ Արշարոթի իշխանը անց-
կալ օրոքստոս ամսոյն մէջ տեղեկագիր մը
խրկեւ է Աղէքսանդր կայսեր, որուն մէջ
կը ջանայ եղբր հաստատելու, թէ Պարթ-
մը ձեռքէ հանելու չգար, եւ խօսք կու-
տայ եղբր պաշտպանելու որսով ժամե-
նակ որ ուզվի: Ասոր վոսյ կայսրը ժու-
ղով մը բերէ, որուն կանչովքը են մեծ
գութսերը, Արշարոթի իշխանին բանակի
օգնականը, Օրթով կոմսը, Տրիպուրքի
իշխանը, Ետլըպէի կ'կոմսը եւ Մենչեքոթի
իշխանը: Եւ ժողովն մէջ Արշարոթի
իշխանին յատակագիծը քննդվելով քն-
դունվիլ է, եւ անոր կատարումը ասպա-
հովքնելու համար բազմաթիւ զորաց
դունդեր խրկելու անօրէնտ թիւն եղիւ է:
Ամենէն առաջ Բերէքորի պաշտպանու-
թեան միջոցներն աւելլընելու որոշում
եղիւ է:

Եւս զօրաց շարժւանիր աս իմ ար-
ված են Եւ կզպուրիկի Կռքի լրացրին՝ Կար-
բով մէջ Սուսից ունեցած զօրս խել-
նը տրանձայրնելու եւ անոնց խիստ շա-
վագանց մեծորենելու :

Եւս լրագրին խօսքին նարեւմ, Գը-
րով մէջ առսերը 166,900 զօրք ու-
նին, ձիաւոր զօրքերն այս դու մօրն գտա-
րեն, որոնց թիւը 16 հազարն էր հասցը-
նէ : Լ'ստեմէ զատ 10 հազար զօրք ալ
Գէրեքօք կ'սպասեն կ'ստէ :

Այս է եղեր ահա ուսաց Պաշտօնի
մէջ ունեցած զօրութիւնը, ուսիկց վաշ-
կրիսպու է օգոստ. 27ին ու 28ին եղած
մեծ կորուսանները: Աւրիշ արժանաշա-
ւատ լրագիրներ այս հաշիւը չափազանց
կը համարին, բայց թէ եւ ստոյգ ալ ըւ-
լայ, տակաւին դաշնակից տէրութեանց
զօրութեանը չիրեար հաւասարիչ: Ա՛յ
թողունք որ դաշնակից զօրքերը իրենց
հետ զհեռէ բրած փառաւոր յայգեւ
թիւններովը անկրկի դու թեանու փառ-
հու թեան նոր հօդով մը զօրացեալ են,
իսկ ընդ հակառակն՝ ուսաց զօրքերը լոբ-
եալ ու վհասեալ են իրենց կրած ձա-
խորդութիւններէն, անանկ որ, գերմա-
նական լրացիւն ցուցրցած չափազանց
գուժարէն թէ եւ կրկնապատիկ աւելեալ
ըլլան, դաշնակիցները ամեն նկատմամբ
միշտ անոցմէ հօգու են:

Լսեկց տարի մը աստ՝ Ռուսից
տէրութեան Սեւ ծովու մէջ ունեցած

նաւախուժքը կը բաղկանար 16 եռայարկ ու կրկնայարկ նաւերէ, 12 ֆրգաթանէ, 10 քորվէթ ու պոլքէ, 30 շոգենաւէ. ընդ ամենը 68 կտոր պատերազմական նաւ: Այս ահաւոր նաւական զօրու թիւնը մէկ տարուան մէջ բնաջինջ եղաւ:

Սիւննայէն սեպտ. 14 Թուով հետեւեալը կը գրեն գերմանական Վալթեր Բոնի լրագրին:

Խօսք մը կը պարտի հոս, թէ Վալթերը ու Լեզգիոյ տէրութիւնները Տաճկաստանի հետ նոր դաշնագրութիւն մը բրեր են, որուն նպատակն է Բ. Վալթերը թողնուած թիւն առնել Տաճկաստանի զանազան քաղաքները պահպանող զօրք դնելու: Որոշեալ քաղաքներն են Վ. առնա, Լեզգիանուպօլիս, Վ. Պոլսու Վէլիպօլս: Վ. առնա ու Սինոպ արեւմտեան տէրութեան պիտի իջնան կայսրան պիտի ըլլան:

ԳԵՐԸՄԵՆ ԵՎԱՅԻ ԼՈՒՐԵՐ

Սեւ ծովէն եկող շոգենաւներուն բերած լուրերը մինչեւ սեպտ. 18 կը հասնին:

Դաշնակից բանակը գէպ'ի Պայտար յառաջանալու վրայ է: Դադողեացւոց տը Սալ զօրապետը երկու բաժին զօրքով Վարնութթա եւ Միսրօնիս հասած է: Բէլիսիէ մարաշախար մտածելով որ հիւսիսային կողմը տանող կիլիկիոյ (նեղ անցք) թշնամին բռնած ու ամրացուցած ըլլալու է, երեք կիսարաժին զօրք գէպ'ի այն կողմերը խրկեց՝ երկիրը քրննելու համար: Այս զօրքերը ուսաց յառաջապահներուն հանդիպելով՝ զանոնք ցիրուցան ըրին փախուցին:

Այս յաջող սկզբնաւորութեան վրայ դաշնակիցները աւելի յառաջ քաշեցին եւ երեք ժամու ճամբայ մօտեցան Պայտարի: Սալաթթա, Պալա եւ Թէլիքու ըսված կարեւոր դիրքերը գրաւեցին: Թէլիքու՝ Պայտարի շէրայայի եւ ուրիշ քանի մը գետերու իրար խառնըված տեղէն է, եւ զիստուր կիրճերէն մէկուն դուռը կը սեպվի:

Ռուսները շատ զօրութիւն տանելով այն կողմը, Բէլիսիէ մարաշախարն ալ Օսէլ զօրապետին բաժինը կանչեց Տը Սալ զօրապետին հետ միասալու:

Թշնամին Եւրօլուէն ու Այ Թաօտօրէն մինչեւ Բօքքօզ շարունակ ըրունած է:

Դաշնակից զօրքերը ամրապէս հաստատված են իրենց բռնած տեղերը: Աւելի յառաջ կերթային, թէ որ ճամբաներն անձրեւէն աւրոված չըլլային. ուստի հետ դհետէ ճամբաները շինելով յառաջ կը քաշեն:

Իսկ Սէլասթօրօլի մէջ փութաջան աշխատութիւն կայ: Դաշնակից զօրքերը մէկ կողմանէ խրամներ կը լեցնեն, միւս կողմանէ քաղաքին փրտտակները կը մաքրեն: Ռուսները անդադար դիմացի կողմէն ուսմը կարծակեն, բայց այս ուսմբերը ծովեկերքին մօտ եղած կողմերը միայն կը հասնին, հետեւադար փնտ մը չեն կրնար ընել: Դաշնակիցներն ալ Քառանթիկայի մարտիկներէն գիմացի կողմը ուսմը կարծակեն:

Ռուսները մեծ փութով կաշնատին գիմացի կողմը ամրացնելու. ասիկց յայտնի կրնուի որ պարպելու գիտաւորութիւն չունին:

Արեւու շարժի իրիկուն Գըրըմէն եւ կող անդրեական շոգենաւը լուր բերաւ, թէ դաշնակից բանակը Պայտարի կողմէն շարունակ յառաջ կերթայ, եւ արդէն

տասնեւհինգ ժամու ճամբայ Սէվասթօփօլէն հեռացեր է:

Ռուսները Սէվասթօրօլի հիւսիսային կողմը ամրացնելու ետեւէ են եւ իրենց ամրոցներէն բաւական աստիկ կրակ մը կրնեն քաղաքին դէմ:

Էնի-Վալէի մէջ լուր եկր է, թէ դադողեացւոց Վիլիկի որսորդք ըսված ձիաւորներու մէկ վաշտ (Թապուր) մը վնջ վաշտ ուսաց ձիաւորներէ պաշարվելով՝ արհաւիր անոնց կարգէրուն մէջէն ճամբայ բացեր անցեր է՝ տասնեւհինգ հոգի միայն կորսնցընելով:

Սեպտ. 15 Թուով Աթօղէվէէն ճամբայ ելող նաւ մը հետեւեալ յաջող լուրերը բերաւ:

Դադողեացւոց Աթօղէլ զօրապետը երեք դունդ ձիաւորով եւ ութը թնդաւնօթով Աթօղէվէէն յառաջ քաշեց: Աւելի տեւակ զօրքերն ալ ետեւէն ճամբայ ելան: Այս արշաւանքին վրայ մանրամասն տեղեկութիւն մը չկայ. այս միայն իմացված է, որ դադողեացւոց Տափօն (վնշապ) ըսված հեծելազօրաց դունդը ուսաց ձիաւորներուն շարքը մէջ տեղէն կարեր եւ անոնց քանի մը խումբը պաշարելով գերի առեր է: Այս զօրքերը թեան վրայ՝ դադողեացի ուսաց մօտաւոր գեղերը անմիջապէս գրաւելու թըշնամիներուն հոն դիզած խեր մը պաշարներն այրեր են:

Բէլիսիէ մարաշախար սեպտ. 6/18 Թուով հետեւեալ հեռագրաւորը խրկեց Դադողի կառավարութեան:

Թշնամին չկրցաւ քանդել նաւարանը, գետեկապէն զօրանոցները, Կիլիկիոյ եւ Քառանթիկայի բերքերը: Առաջին անգամ եղած հաշուին նայելով, Սէվասթօրօլի մէջ գտանք 4000 թնդանօթ, 50 հազար ուսմը, շատ վաւօր, թընդանօթով նետելու համար պատրաստված երկաթի կտորներ (սարքք), 500 նաւու երկաթ եւ 25 հազար քիլոգրամ պղնձ:

Մեր բարձրատիկան զինուորականներէն փրտաւորները լաւագոյն վիճակի մէջ են եւ մեռնելու վտանգէ ազատ են:

Սէվասթօրօլէն գրված նամակ մը կը ծանուցանէ, թէ դաշնակիցները Սէվասթօրօլի ումրակոծութիւնը սկսած օրէն մինչեւ առնելով 1 միլիոն 700 հազար ուսմը արձակել են քաղաքին վրայ:

ՊԱՆԹԵՆ ԵՎԱՅԻ ԼՈՒՐԵՐ

Համալուրէն օգոստ. 16 Թուով կը գրեն, թէ անդողեացւոց նաւախուժքէն բաղկանող պատերազմական նաւեր Ռէվէլի ուսաց նաւահանգիստը աչքէ անցընելու գացեր են. ուստի կրնուի, որ դաշնակիցները Պալմիլէն ետ չգարձած վերջին զօրքերը թիւն մը ընելու միտք ունին:

Ռուսները քաղաքին ամրութիւնները աւելցնելու ետեւէ են, եւ Բիգրսպօրէին շատ մը նոր տեսակ հրաձիգ փռակուշտներ (ֆիշք) խրկել են հոն:

Բեքրապօրէին սեպտ. 8 Թուով հետեւեալ լուրը կը գրեն Համալուրի Բաւաթթա լրագրին:

Օգոստ. 24-ին երեք թնդանօթակիր մակոյի ծովի ինքուցին Բօնօլթաւ: Այս մակոյիները երկաթէ են եւ 80 տոն երկաթութիւն ունին: Գործարանները վերջին տարիճան փութով կաշնատին: Վաշտաւորապէս շանք կայ ժամ մը առաջ լեցընելու պատրաստուող նաւերը: Այս նաւերը շրջապէս համար էր որ ուսաց նաւատորմի միջոց անգործ կեցաւ դաշնակից նաւատորմիկներուն առջև:

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Կարսէն սեպտ. 7 (օգոստ. 26) Թուով հետեւեալ լուրերը կը գրեն մայրաքաղաքին Ժառանգին:

Ամեն կողմանէ բուրբոյլն պաշարված են. միայն թնդանօթները կրնան պատուութեամբ մտնել ու ելլել. այսու ամենայնիւ կասկած ունիմ այս նամակի ձեռքը հասնելուն վրայ, որով հետեւ կրնայ Սօքրատիէլ զօրապետին ձեռքը հասնիլ փոխանակ Ժառանգը Բօնօլթալիէն երթալու:

Մինչեւ այս օր ուսերը շարժում մը չըրին մեզի դէմ, բայց օրէ օր մեզ կը սեպեն:

Այս օրերն ամենեւին պատերազմ չեղաւ:

Պաշարները կ'սկսին պակսելու: Մեզի օգնութիւն խրկելու ժամանակը հասած է:

Վանի քանի անգամ մեզի լուր տուին թէ զօրքեր կուգան Պարսի պաշարումը վերջնիւ տալու, բայց մօտաւոր սովի մը անկալութեան զատ եկող չտեսանք:

Արդէն վեց հարիւր թնդանօթներ ուտելու համար Մեզ պատուը հարիւր երեքսիշաւրադուշի սեւ գոյներ կանէ: Կորէն կրնան, մեզի օգնութեան հասնելու ժամանակը եկած է:

Դաշնակցին կը գրեն, թէ Դանուբի կայսերական բանակին սպարապետ Իսմայիլ փաշային հրաման կուգրէ 40-50 հազար դադողեացի զօրաց վեց ամառան պաշար պատրաստելու: Այս զօրքերը Սիլիսթիա եւ ուրիշ ջրմակայ քաղաքները կ'ապաւլին աշնան վերջերը:

Կայսերական հրամանաւ

Փարիզի Օսմանեան դեսպանատան անդամ Պ. Սէֆէլը՝ նոյն դեսպանատան քարտուղար անուանեցաւ, եւ այս առթիւ երկրորդ կարգի պաշտօնատարի աստիճան տրվեցաւ իրեն:

ՏԵՐՈՒԹԵԱՆ ԵՎԱՄՏԻՑ ԵՒ ԾԱՆՈՒՑ ԲԱՐԵԿԱՐԳՈՒԹԵԱՆԸ ՎԵՐԱԲԵՐԵԱԼ ՆՈՐ ԿԱՆՈՆԱԴՐՈՒԹԻՒՆԻՔ

(Տէրութեան պաշտօնական լրագրէն թարգմանված)

Կայսերական Թանգիմաթի ժողովը տէրութեան տարեկան եկամտից ու ծախուց վիճակը հաստատուն ու կանոնաւոր դրութեան մը վրայ հաստատելուն պատկաւ կանոնադրութեան օրինակ մը շինած էր: Այս կանոնադրութիւնը օգոստոսի առաջ Ինքնակալին ներկայութեամբ ըր Բ. Դաւաթ եղած ընդհանուր ժողովին մէջ քննվելով, ամեն մասամբ ընդունվեցաւ հոն զտեղեկութիւն, որոնք անոր զօրծաղրութիւնը վիճակին, եւ ետքը օգոստոսի առաջ Ինքնակալին նալով, Կորին կայսերական վեհապառութիւնը հաճեցաւ իր տիրական հաւանութեամբ հաստատելու:

Այս կանոնադրութիւնը որուն անվերիպէն արդիւնքը պիտի ըլլայ տէրութեան զանազան վիճակը կանոնաւորել, ներկայ պաշտօնական թիւթին մէջ բաւաւ բաւ հրատարակվեցաւ:

Ուստի ըստ այսմ պէտք է ի գործ դրվի:

ՅՕԴ. Ե. Ամեն տարի հաշուեցուցիկ մը պիտի շինվի, որուն մէջ մի առ մի նշանակված պիտի ըլլան տէրութեան ծախուց եւ եկամտից դուրսը, եւ օգոստոսի առաջ Ինքնակալին վաւերաւ նալով, մէկ տարուան ընթացքին մէջ զանազան ընդհանուր մատակարարութեան հիմ պիտի ըլլայ:

ՅՕԴ. Բ. Տէրութեան հաստատուն ծախքերը երկու կարգ կը բաժնրվին, առաջինին մէջ կը պարտեալին աւմէն մէկ պաշտօնատան յատուկ ծախքերը. երկրորդին մէջ կը պարտեալին զանազան պաշտօնատան ընդհանուր ծախքերը:

Առաջին կարգին մէջ պարտեալեալ յատուկ ծախքերն են՝

1⁰ Օգոստոսի առաջ Ինքնակալին սեպհական զանազան յատկացած գումար:

2⁰ Կիլիկիայի սնտուկի տրված գումարը, որով խաղաղութեան ժամանակ տէրութեան ցամաքային զօրքերուն ապրուստն ու պիտոյքը կը հոգացվին:

3⁰ Թնդանօթակիր անտուկին, որ կայսերական Թնդանօթակիրն ամեն պիտոյքը հոգալու սահմանված է:

4⁰ Օսմականութեան անտուկին, որով տէրութեան ծովի զօրքերուն ապրուստն եւ նաւապիտոյքը կը հոգացվին խաղաղութեան ժամանակ:

5⁰ Օրինաց պաշտօնատան անտուկին, որով տէրութեան դատաւորներուն ու օրէնսդէպներուն ամառականները կը տրվին:

6⁰ Վալթեր անտուկին, կամ փոխարինութիւն այն բարեպաշտական եկամուտներուն, որոնք բարեգործական հիմնարկութիւններու սահմանված ըլլալով՝ զանազան պաշտօնատան մատակարարութեանը յանձնըված են. նոյնպէս Մեքքէի ու Մէտինի նուիրական քաղաքներուն ծախքերը հոգալու համար սահմանված գումարը:

7⁰ Երբեք զօրծոց պաշտօնատան անտուկին, որով տէրութեան բոլոր քաղաքական պաշտօնատարներուն ամառականները կը հոգացվին թէ մայրաքաղաքի մէջ եւ թէ դուրսը, զօրծի վրայ եղողներուն ու զօրծէ քաշվածներուն. նմանապէս ներքին կառավարութեան վերաբերեալ ամեն ծախքերը եւ բոլոր տէրութեան մէջ պահպանութիւն ընող տեսչութեան զինուորներուն ապրուստը կը հոգացվի:

8⁰ Առաջին զօրծոց պաշտօնատան անտուկին, որով այս պաշտօնատան զօրծականներուն ամառականները կը տրվին, եւ օտար տէրութեանց քով եղած դեսպանութեանց ծախքն ու պիտոյքը կը հոգացվին:

9⁰ Դանձուց պաշտօնատան անտուկին, որով այս պաշտօնատան բոլոր զօրծականներուն ամառականները կը տրվին թէ մայրաքաղաքին մէջ եւ թէ դուրսը, եւ տէրութեան տուրքերը ժողովուրդ ծախքերը կը հոգացվին:

10⁰ Աւաւարական զօրծոց եւ հասարակաց շինուածոց պաշտօնատան անտուկին, որով նոյն պաշտօնատան զօրծականները եւ ուրիշ ծախքերը կը հոգացվին:

11⁰ Հասարակաց իրթութեան պաշտօնատանը, որ Արաբութեան բարձրագոյն Լտենի նախարարին վերատեսչութեանը եւ արտաքին զօրծոց պաշտօնատան անօրէնութեանը տակը գրված է:

Երկրորդ կարգին մէջ պարտեալեալ վաւերաւ ընդհանուր ծախքերն են՝

1⁰ Օտար աղագաց եղած պարտքին շահերուն եւ Քայմիէնիտուն համար ուրնց շահը արարին հարիւր թին 6 է:

2⁰ Թնդանօթ եւ Մուքաթա ունեցողներուն եւ ամեն կերպ սեփմեալ համար արված շահերը:

3⁰ Պահապի դրամագրութիւն՝ որ ամեն տարի տէրութեան զանազան անտուկին պիտի գրվի՝ այն արտաքին կարգի ծախքերուն համար, որ քաղաքական ծախք պարպանելու մէջ ամեն մէկ պաշտօնատան պէտք կրնայ ըլլալ իրենց որոշված յատուկ ծախքերէն զատ, նմանապէս այն անտուկեալ ծախքերը զոցելու համար, որոնք Վանձուց պաշտօնատան անտուկին

առեկը կը պարտաւորի ուրիշ պաշտօնա-
տուններու վճարել անոնց սահմանադ-
րապէս գումարին վրայ յաւելուած մը
ընելով:

ՅՕԳ. Գ. Տէրութեան հաստա-
տուն եկամուտներն ալ նմանապէս երկու
կարգ բաժնրկած են, որոնց մէկը ուղղա-
կի աւելնելու տուրքներն կը բաղկանայ,
միւսը անուղղակի տուրքներն:

Առաջին կարգին տակ եղած եկա-
մուտներն են՝

1՝ Արեւի բաժնի տուրքը եւ տէրու-
թեան մէկ քանի գաւառներուն տարե-
կան տուրքերը:

2՝ Օգնուորական տուրքը:

3՝ Հանքերուն արդիւնքը:

4՝ Տէրութեան գանձուն սեպհա-
կան ստացուածներուն եկամուտը:

Երկրորդ կարգին տակ եղած եկա-
մուտներն են՝

1՝ Մարսերուն արդիւնքը:

2՝ Տասանորդներուն (եօշուր) ար-
դիւնքը:

3՝ Բնդհանուր հարկերուն կամ սա-
կերուն արդիւնքը:

4՝ Ազարակային ստացուածոց, ան-
ժառանգ մնացած եւ ուրիշներու ծախված
վաքմաներու, քօնթրաթիւներու եւ գրոշ-
մեալ թուղթերու տուրքերուն արդիւն-
քը:

ՅՕԴ. Գ. Ամեն տարուան երու-
մասից հաշիւը միշտ մարտի 1ին կարգի
դրվել ու որոշվել պէտք ըլլալով, գան-
ձուց պաշտօնատուներ պարտաւոր պիտի
ըլլայ՝ գնակ այս թուականէն երկու ամիս
առաջ անոր օրինակը Բ. Գրան յանձ-
նելու: Այս հաշուեցուցակին մէջ ու-
րոշակի նշանակված պիտի ըլլայ եկա-
մուտներուն ու ծախքերուն գումարը:
Եկամտից դաւադանին մէջ զատ զատ նը-
շանակված պիտի ըլլան ամեն մէկ հաս-
տատուն եկամտից ձեւերուն գումարնե-
րը: Իսկ պատահական եկամուտներուն
ամեն մէկուն հաւանական գումարը պի-
տի գրվել՝ վերջին երեք տարիներուն վրայ
միջին հաշիւ մը ընելով:

Նախուց գաւազանին մէջ յատուկ
եւ ընդհանուր ծախուց համար սահ-
մանված ամեն մէկ որոշեալ գումարները
զատ զատ եւ որոշակի նշանակվելէն ետեւ,
ամեն մէկ պաշտօնատան նմանապէս
գումարներուն հաւանական թիւը նա-
խընթաց տարուան վրայ հաշուելով՝ նը-
շանակված պիտի ըլլայ, նոյնպէս պա-
հետի գրամադրվելն գումարն ալ հաւա-
նական հաշուով պիտի նշանակվի:

ՅՕԵ. Ե. Գանձուց պաշտօնատան
այս հաշուեցուցակը Բ. Գրան ներկա-
յայտնելուն պէս, Բ. Գրանը գանկիւ
Թանգլիմարի ժողովին պիտի յանձնէ,
որ Արդարութեան բարձրագոյն ատենին
անգամներէն մէկ քանին հետն առնելով,
ամեն մէկ պաշտօնատան եկամուտներն
ու ծախքերը պիտի քննէ՝ նոյն պաշտօ-
նատան գլխից ներկայութեամբ:

Այս ընթացքը հետ գհետէ պիտի
բռնվի ամեն պաշտօնատանց եկամուտն
ու ծախքը քննելու համար:

Երրորդ ընդհանուր հաշուեցուցակը
այսպէս պատրաստվի, ընդհանուր ժո-
ղով մը մէջ պիտի կարգադրվի բոլոր պաշ-
տօնէից ներկայութեամբ, եւ ետքը ա-
նոր վրայ խորհուրդ պիտի ըլլայ:

Այս ընդհանուր ժողովին մէջ տե-
րութեան եկամտից ու ծախուց հաշու ե-
ցուցակը որոշվելէն ետեւ, մարտ ամսին
շարժվի մը առաջ անոր գործադրութեան
հրովարտակը պիտի ելլէ, եւ օրինակը

կայսերական գանձուն եւ ուրիշ վերա-
բերութիւններուց իշխանութեանց պի-
տի տրվի: Խորհրդակցութեանց ու քն-
նութեանց ժամանակը ասոր համեմատ
պիտի որոշվի, եւ վերը նշանակված պաշ-
տանաժամին պիտի լինայ:

ՅՕԶ. Զ. Ամեն մէկ պաշտօնատան
հաշիւները հետզհետէ կարգադրվելն ու
քննվելն ետեւ, ժողովին ամեն մէկ ան-
գամները իրաւունք ունին իրենց կարծի-
քը այս մասին յայտնելու, եւ իւրաքան-
չեւ պաշտօնատան գլխից պարտաւոր
է իրեն վերաբերեալ հաշուին վրայօք ե-
ղած հարցումներուն ու գիտողութիւն-
ներուն պատասխանելու: Ամեն մէկ պաշ-
տօնատան հաշիւը հետզհետէ քննվել-
լէն ետեւ, ձայնից առաւելութեամբ պի-
տի որոշվի. եւ երբոր հաշուեցուցակին
ամեն մասերը այսպէս զտուցաւ ընդուն-
վին, ան ժամանակը ձայնից առաւելու-
թեամբ անոր ամբողջին ընդունվիլը պի-
տի որոշվի:

Միացեալ հետեւեալ թուով:

ԱՐՏԱԿԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԳԵՂՂՈՒՆ: Բոլոր լրագիրները
Գրքերի գնուորական գործողութեանց
հետեւանքները իմանալու կ'ըզգեն: Ա-
մեն մարդ անհամբերութեամբ կ'սպասէ
Բեկիսի մարտախախտի հեռագրական
լուրերուն: Օտանազան հակառակ համ-
բաներ ալ կը պաշտօնի Փարիզի մէջ:
Մերթ ձայն կ'ելլէ, թէ ռուսաց Լի-
բանտի զորապետին բանակը անձնատուր
եղեր է դաշնակից զորաց. մերթ՝ ընդհա-
կառակն Աշխատութեան հիւսիսային ամ-
բութիւններուն եւ Պէյլէքի ու Սա-
քիսիսի բարձունքներուն վրայ ռուսաց
զինքներուն զօրութիւնը տարապայման
մեծ ցուցնելու խօսքեր կը պտտին:
Այս համբաններուն առաջինը սուտ ե-
լաւ: Երկրորդին վրայալ Միւսթիս-պաշ-
տօնական լրագիրն հետեւեալ տողերը
հրատարակելով՝ սիրտերն հանդարտե-
ցուց:

Քանի մը անձինք մոտոմբի մէջ ինչեք են
Աշխատութեան հիւսիսային ամբողջին մեծութեա-
նը ու զօրութեանը վրայ: Այս ամբողջը ուր
Աշխատութեան ռուսաց զօրքերը բաշխեցան քո-
ղաքին ամրութիւնն ետեւ, Փարիզի շրջակայները
եւ զած ամրոցներուն մէջուն չափ բան մըն է:

— Ա. Կայսրը Սեւ ծովու զաղի-
ական նաւատուներն հրամանատար Պը-
ռիւս երկրորդ ատոմիստի ծովագետ
առաջին աստիճանի ծովագետ անուանեց
Սեւ ծովու մէջ ըրած ծառայութեանցը
համար:

— Ար հաստատեն, թէ կառավարու-
թիւնը յանձն չէ առնի Տանիմարայի
ու Ամերիկայի Միացեալ-Վաստիւտաց
կառավարութիւններուն մէջ Պեւտիսե-
ղուցին տուրքին պատճառաւ ծագած
վէճին միջնորդութիւն ընել:

— Կարօլին իշխանը Լոնտոն դը-
նայ Ա. Թագուհւոյն այցելութիւն ը-
նելու:

ԱՐՏԱԿԻՆ: Ալեկսանդր Ե. 12
թուով հետեւեալ լուրերը կուտան Պը-
րանքիթթի գերմանական Դաւաւ լը-
րագիրն:

Պ. Պրեքեն Գաղղիոյ գեւադար որ Ալ-
եկսանդր մեկնելու վրայ էր, Փարիզէն նամակ մը
առնելով իր ծամբոյ կըլըն ուշացուց: Արեւն
թէ Գաղղիա ու Եւրոպա բազմաթիւ կերպով
պիտի պահանջեն Աւստրիոյն որ պատերազմին
մասնակից ըլլայ: Արդիւնք գեւադար ըրաւ Ռուսի-
մօրէն ալ քանի մը օրէն հոս կ'պատուի:

— Արաթի թէ Աւստրիոյ կառավար-

րութիւնը 250-300 միլիոն ֆիօրինի
փոխառութիւն մը ընելու կ'ըզգայ:

ԲՏԱՅԻՆ: Կարօլին տէրութեան
Արդիւնք եւ Գաղղիոյ տէրութեանց հետ
գծառութիւնը օրէ օր ծանրանալու ելնս
բունած կերելի:

Գաղղիա ու Եւրոպա հաստատու-
թեամբ որոշած են հաստիցում առնելու
Կարօլին կառավարութեան:

Այս գերմանական Առաջին լրագիրն
խօսքին նայելով, Աւստրիոյ կառավար-
ութիւնը միջնորդութիւն ընել ուզեր է
այս վէճին մէջ, բայց Կարօլին թաղաւո-
րը չէ ընդունիլ անոր միջնորդութիւնը:
Թէ որ այս ստոյգ էն, վէճը խաղաղու-
թեամբ չպիտի լինայ:

Իտալական Ի. Բեկիսի լրագիրը կը-
սէ, թէ Կարօլին կառավարութիւնը ար-
դէն ներում ինչոքեր է Արդիւնք գեւադար
նստան քարտուղարին եղած անարդան-
քին համար, բայց Արդիւնք նաւատոր-
միցին Կարօլին ջուրերը երթալը այս լը-
րին ստոյգ չըլլալը կը ցուցնէ:

Սարտինիայի տէրութեան Թուրին
մայրաքաղաքին մէջ լուր ելեր է թէ Կա-
րօլին մէջ ապստամբութիւն ծագեր է:
Ֆիօրինցայի մէջ ալ զրգուրութիւնը սաստ-
կացեր է կրակն, եւ հոն ալ ապստամբու-
թիւն ելելու վախ կայ:

ՌՌՄՈՒՆ: Աղեքսանդր Կայսեր
Արշաւիս երթալուն լուրը կը հաս-
տատվի: Ալեկսանդր ռուսաց գեւադան
Արշաւիս իշխանը սեպտ. 8/20ին Ալ-
եկսանդր պիտի մեկնի Արշաւիս իր
տիրջը քով երթալու:

— Աշխատութեան ամբողջութեան Ռու-
սիոյ կառավարութեան վրայ ըրած տպա-
ւորութիւնը հակառակ կերպով կը պատ-
մեն գերմանական լրագիրները:

Այս Բեկիսի լրագիրը կըսէ, թէ
Աղեքսանդր Կայսրը այս ծանր լուրը ա-
ռած ժամանակը հետեւեալ խօսքերն ը-
սեր է: «Ռուսիա մէկ ձախորդութեամբ
«մը խաղաղութիւն չանի երբեք»:

Միւս կողմէն Գրանքիթթի լրա-
գիրը կըսէ, թէ Ռուսիոյ կառավարու-
թիւնը հրաման իրիկի է Ալեկսան Ար-
շաւիս իշխանին, որ Աւստրիոյ կառա-
վարութիւնը հաճեցնէ գեւադանախօսու-
թեանց նորէն բացվիլը խորհուրդ տրեւ-
մեան տէրութիւններին:

— Արշաւիս իշխանին զրած պաշ-
տօնական նամակներուն մէջ կըսէ, թէ
փոքր Ռուսիոյ յարձակման ժամանակը՝
178 զաղղիացի զինուոր գերի ինչկեր են
ռուսաց ձեռքը. այս զինուորներուն մէջ
կայ եղեր 1 հազարապետ եւ 17 սպայ:

— Ալեկսանդր լրագիրները Աղեք-
սանդր Կայսեր հետեւեալ յայտարա-
րութիւնը կը հրատարակեն, որ օգոստ.
30 թուով իր զօրացը ուղղած է:

Օգնուոր

Աշխատութեան երկր պաշտպանութիւնը՝
որուն նմանը թերեւս տեսնուած չէ զինուորական
պատմութեանց մէջ, ոչ միայն Ռուսիոյ այլ եւ
բոլոր Եւրոպայի ուշագործիւնը իր վրայ դրա-
ւեց: Ալեկսանդր իր պաշտպանողները այն գիւցա-
ղաններուն կարգը դասէ, որոնք մեր հայրենեաց
փառքը աւելցուցած են:

Տասնութի ամիս՝ Աշխատութեան պահապան
զօրքերը այս քաղաքին բոլորները եղած աղբ պիտի
երկրին ամեն մէկ մասնաշաղկ կտորին համար մեր
հօր Թանգլիմարի հետ կ'առնեցան, եւ իր գործերը
պայծառ քաղութեան ապագայներով նախատար
եղան: Օտարները Թանգլիմարի մը որուն
կրակը երաւարդ գծով պիտի կոչվեցաւ, չորս տն-
դամ կըլընվելով, մեր ամբողջ պարիսպները սա-
ռեցուց: Բայց չորս երեք տարեցքնի կամ
նուազեցնել զանիկա պաշտպանողներուն հաս-

տատութիւնը: Անսահման արիւն ինքեմը մը,
քրիստոնէս պաշտպաններու ծանրաբաղիւ արմա-
նի անձնուրացութեամբ մը թշուառէն կը յաղ-
թէին կամ՝ առանց անձնուրացութեան կը մեռ-
նէին:

Բայց անանկ բաներ կան որ շփոթեցունե-
րուն համար ալ տեսնուին: Այնպէս թէ, թը-
նամին վրայ յաւանադարձութեամբ ընել ետեւ-
որոնք եւս ըլլանցան, կարող եղաւ Գարօլին
(Արշաւիս) ամբողջութեամբ անհետ. եւ Գարօլին
զօրաց գլխուոր հրամանատարը (Արշաւիս) իր
գիտութեամբ իշխան տեղին արեւմտ ինչկեր հա-
մար, որն որ այս պարագային մէջ անհետ տեղը
պիտի ինչկեր, որոնք քաղաքին հիւսիսային կող-
մը անհետ իշխաններէն աւելորդները պիտի թող-
լով թշուառէն ձեռքը:

Ալեկսանդր ցաւ մը գաւառով այնչափ քաջ գե-
նուորներու կորստանքը վրայ, որոնք իրենց կեան-
քը հայրենեաց դահլիճին, եւ անհունութեամբ
խնայեցելով՝ Կառավարութեան տնօրէնու-
թեանցը առջեւ, որուն հաճոյ չեմուցանէ իրենց
գործերը յաղորդելու համար պիտի ինչկեր, նախկին
պարտաւորութիւն մը ինչկեր կը համարէր թէ իմ
եւ թէ բոլոր Այս պիտի կողմնէ անհետարեւել շը-
նորհալարութիւն յայտնէ: Այսպէս Գարօլին քաջ
պահպաններուն իրենց անհետ ջանքերը եւ քա-
նի մը աւելորդ ջանքով անհետ իշխանները տարի
մը ամբողջ պաշտպանելով թաղած արեւմտեան
համար: Այս փորձեալ զօրքերը, որ իրենց գե-
նուորակիցներուն առջեւ կ'առնէին եւ անհուն ելն
ղած էին, բանակին կարգերուն մէջ մեկնելով՝ ան-
շուշտ զինուորական առաջնորդութեան նոր ապա-
ցոյցներ պիտի տան: Այնպէս պիտի ամեն զօր-
քերը յայտնեն Աստուծոյ վրայ դրած, եւ իմ ա-
հայրենեաց սիրով վառված՝ ամեն ժամանակ եւ
ամեն տեղ դէմ պիտի կենան թշուառէն, որ մեր
սրբութիւններուն դէմ, մեր հայրենեաց պատուին
ու ամբողջութեանը դէմ կ'ելլեն:

Աշխատութեան ամենը, որ այսչափ ներդը-
թիւներով անմահ փառք մը ստացաւ, եւ զա-
նիկա պաշտպանողներուն անունները՝ յանդիման
զօրավեալ պիտի մնան ռուսաց մտքին ու սրտին
մէջ՝ այն գիւցաղաններուն անուանը՝ հետ, որոնք
Բաղթալայի եւ Պորտիսիոյ պատերազմներուն
մէջ փառք ծածկեցան:

ԱՂԵՔՍԱՆԴՐ

ԱՄԵՐԻԿԱ: Մէքսիկայի մէջ մեծ
յեղափոխութիւն մը եղաւ: Կառավար-
ութեան զուլի եղող Սանթա Լուիս
զօրապետը ժողովրդէն վախճեցաւ. բայց
զեռ նոր կառավարութիւն մը հաստատ-
ված չէ այս հասարակապետութեան մէջ:

Միացեալ-Վաստիւտաց լրագիրները
կը պահանջեն, որ Մէքսիկայի հասարա-
կապետութիւնը իրենց հասարակապե-
տութեանը հետ միանայ:

ԱՂԵՔՍԱՆԴՐ

Արաթի օրը Իսկիւտարու Սալթ
խաչի զարդոյն քննութեան եւ պարգե-
ւարաւորութեան հանգիստ կատարվեցաւ:
Ի Կերկայութեան բաղնիքի երեւելի
ուսումնասիր հոգեւորականաց ու աշ-
խարհականաց:

Այս զարդոյն արդէն տասը տարիէ ի
վեր իր շարունակ բարեկարգութեամբ
ու ցուցնած արդիւնքով պատիւ եղած
է տեղւոյն բնակացը, որոնք առանձն եւ
կրթութեան անհղուելի օգուտները ծանո-
նալով, յարատեւ հոգ եւ ինքեմը ունին
զարդոյն պայծառութեամբ զրայ: Բայց
ժամանակ մը ի վեր իրենց պիտի ջանքը
կրկնապատկեցին՝ նոր ընդհանրութիւն մը
հաստատելով: Արդեւ Երեւոյ ան-
ուամբ, որուն նախագահ եղած է Սե-
ծարաթի Փիլիպեան Դաւան աղայն:

Արաթի օրու ան քննութիւնը որուն
նիւթ են եւն հայերէն գաղղիներն եւ
աւանդիւն լեզուները, թուարանութիւն
աշխարհագրութիւն, գծագրութիւն եւ
երաժշտութիւն, այս նոր ընդհանրութեան
խնամուտն ջանք ու անձնակիր խնա-
մոց արդիւնքը յայտնի ըլլաւ բոլոր հը-
րա իրեալ հանդիսականաց առջեւ, եւ

